

stuk **1815** (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 12 december 2012 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

tot instemming met het verdrag
inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de
Economische en Monetaire Unie tussen het
Koninkrijk België, de Republiek Bulgarije, het
Koninkrijk Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland,
de Republiek Estland, Ierland, de Helleense Republiek,
het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, de
Italiaanse Republiek, de Republiek Cyprus, de
Republiek Letland, de Republiek Litouwen, het
Groothertogdom Luxemburg, Hongarije, Malta, het
Koninkrijk der Nederlanden, de Republiek Oostenrijk,
de Republiek Polen, de Portugese Republiek, Roemenië,
de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek, de
Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden,
de notulen en de verklaringen,
ondertekend in Brussel op 2 maart 2012

Verslag

namens de Verenigde Commissies voor Algemeen Beleid,
Financiën en Begroting en voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door mevrouw Mia De Vits en de heer Johan Verstreken

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting:

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.

Vaste leden:

de heer Ward Kennes, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;
de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;
de heren Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi;
de heren Ludo Sannen, Bart Van Malderen;
de heren Matthias Diependaele, Kris Van Dijk;
de heer Lode Vereeck;
de heer Filip Watteeuw.

Plaatsvervangers:

de heren Dirk de Kort, Jan Durnez, Johan Sauwens;
de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de heren Marino Keulen, Bart Tommelein;
de heren Patrick Janssens, Bart Martens;
de heren Marc Hendrickx, Jan Peumans;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Bart Caron.

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking:

Voorzitter: de heer Frank Creyelman.

Vaste leden:

de heer Paul Delva, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heer Frank Creyelman, mevrouw Marijke Dillen, de heer Christian Verougstraete;
de dames Ann Brussel, Fientje Moerman;
mevrouw Mia De Vits, de heer Jan Roegiers;
de heren Marc Hendrickx, Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heer Lode Ceysens, mevrouw Cindy Franssen, de heren Ward Kennes, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Fatma Pehlivan;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

1815 (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid.....	4
1.	De totstandkoming van het voorliggende verdrag	4
2.	Doel en inhoud van het verdrag.....	4
2.1.	Begrotingspact.....	5
2.2.	Coördinatie van het economische beleid en de convergentie	5
2.3.	Bestuur van de eurozone.....	5
3.	Het belang en de impact voor Vlaanderen.....	6
II.	Bespreking	6
1.	Tussenkoms van de heer Sas van Rouveroij.....	6
2.	Tussenkoms van de heer Ward Kennes	8
3.	Tussenkoms van mevrouw Mia De Vits.....	9
4.	Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman.....	9
5.	Tussenkoms van de heer Matthias Diependaele.....	9
6.	Tussenkoms van de heer Frank Creyelman.....	10
7.	Antwoorden van de minister-president	11
III.	Stemmingen	12
1.	Artikelsgewijze stemming	12
2.	Stemming over het geheel	12
	Gebruikte afkortingen	13

De Verenigde Commissies voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting en voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking behandelde op 12 december 2012 het ontwerp van decreet tot instemming met het verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie tussen het Koninkrijk België, de Republiek Bulgarije, het Koninkrijk Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, de Republiek Estland, Ierland, de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, de Italiaanse Republiek, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, het Groothertogdom Luxemburg, Hongarije, Malta, het Koninkrijk der Nederlanden, de Republiek Oostenrijk, de Republiek Polen, de Portugese Republiek, Roemenië, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden, de notulen en de verklaringen, ondertekend in Brussel op 2 maart 2012.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, LANDBOUW EN PLATTELANDSBELEID

1. De totstandkoming van het voorliggende verdrag

Minister-president *Kris Peeters* zegt dat, hoewel er binnen de EU grotendeels eensgezindheid bestond over de noodzaak tot versterking van de begrotingsdiscipline in het kader van de aanpak van de eurocrisis, niet alle lidstaten het eens waren over de opportuniteit van een herziening van de Europese verdragen. Het Verenigd Koninkrijk kon niet met deze herziening instemmen, behoudens onder bepaalde voorwaarden die voor de andere lidstaten echter onaanvaardbaar waren. Vermits een herziening de instemming van alle lidstaten vereist, werd geopteerd voor een intergouvernementeel verdrag dat zou worden gesloten door de zeventien lidstaten van de eurozone. De andere EU-lidstaten zouden dan partij kunnen worden bij dat verdrag.

Op de eurotop van 26 oktober 2011 gingen de staatshoofden en regeringsleiders van de landen van de eurozone de verbintenis aan om hun goedkeuring te hechten aan een aantal regels betreffende het structureel evenwicht van de openbare financiën, teneinde de regels van het Stabiliteit- en Groeipact om te zetten in hun nationale wetgeving. De staatshoofden en regeringsleiders kwamen ook overeen om de bestuursstructuur van de eurozone te versterken, onder meer door op geregelde tijdstippen samen te komen om strategisch advies uit te brengen over het economisch en begrotingsbeleid.

Op 9 december 2011 keurden de staatshoofden en regeringsleiders van de eurolanden een verklaring goed die een aantal verbintenissen bevat inzake begrotingsdiscipline en convergentie. Deze verklaring heeft als politiek kader gediend voor het opstellen van het verdrag. De onderhandelingen werden afgerond tijdens de informele Europese top van 30 januari 2012. Uiteindelijk besliste ook de Tsjechische Republiek om het verdrag niet te ondertekenen.

2. Doel en inhoud van het verdrag

De verdragspartijen willen de economische pijler van de EMU versterken door een aantal regels vast te stellen die de begrotingsdiscipline bevorderen via het sluiten van een begrotingspact, door hun economisch beleid beter op elkaar af te stemmen en door het bestuur van de eurozone te verbeteren. Het verdrag beperkt zich dus niet tot het opstellen van een gedetailleerde regelgeving inzake begrotingsdiscipline, maar verbindt de verdragspartijen ertoe om de coördinatie te versterken met het oog op groei, werkgelegenheid, concurrentievermogen en sociale samenhang.

2.1. Begrotingspact

De begroting van de verdragspartijen moet in evenwicht zijn of een overschot vertonen. Aan deze regel wordt geacht te zijn voldaan indien het jaarlijks structureel saldo voldoet aan de landspecifieke MTO, met als benedengrens een structureel tekort van 0,5 percent van het bbp. Een structureel tekort van 1 percent is evenwel toegelaten wanneer de verhouding tussen de algemene overheidsschuld en het bbp aanzienlijk kleiner is dan 60 percent en wanneer de risico's voor de houdbaarheid op lange termijn laag zijn. Indien belangrijke afwijkingen van de MTO of van het aanpassingstraject in die richting worden vastgesteld, treedt een correctiemechanisme in werking. Dat mechanisme houdt onder meer in dat de betrokken verdragspartij maatregelen moet nemen om de afwijkingen binnen een bepaalde termijn te corrigeren.

De begrotingsregels zullen binnen het jaar na de inwerkingtreding van het verdrag uitwerking hebben in de nationale rechtsstelsels door de invoering van bindende, permanente en bij voorkeur constitutionele, bepalingen of door andere garanties. Als hun schuldgraad groter is dan 60 percent van het bbp, dan moeten de verdragspartijen die schuldgraad met gemiddeld een twintigste per jaar verminderen.

Verdragspartijen die onderworpen zijn aan een zogenoemde buitensporigtekortprocedure, moeten een budgettair en economisch partnerschapprogramma opstellen dat een omschrijving bevat van de structurele hervormingen die nodig zijn voor het op een doeltreffende en duurzame manier aanpakken van de buitensporige tekorten.

2.2. Coördinatie van het economische beleid en de convergentie

De EU kan slechts op een duurzame wijze uit de crisis geraken indien zij niet alleen werk maakt van begrotingsdiscipline, maar ook van een grotere convergentie en een betere coördinatie van het economisch beleid van de lidstaten. De verdragspartijen zullen zich gezamenlijk inzetten om een economisch beleid te voeren dat bevorderlijk is voor de goede werking van de EMU en voor de economische groei.

De partijen gaan ook de verbintenis aan om de nodige acties te ondernemen en de nodige maatregelen te treffen op alle gebieden die van essentieel belang zijn voor de goede werking van de eurozone bij het nastreven van de doelstellingen van bevordering van het concurrentievermogen en van de werkgelegenheid, van de verdere verbetering van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën en van de versterking van de financiële stabiliteit. De partijen zullen grote hervormingen van hun economisch beleid vooraf met elkaar bespreken.

2.3. Bestuur van de eurozone

De minister-president licht voorts toe dat het verdrag organisatorische regels bevat voor de versterking van het bestuur. Het voorziet in de organisatie van informele topontmoetingen van de eurolanden. Verdragspartijen die geen deel uitmaken van de eurozone, kunnen deelnemen aan de besprekingen over het concurrentievermogen, de wijziging van de gehele architectuur van de eurozone en de grondregels die daarop in de toekomst van toepassing zullen zijn. Zij nemen ook minstens eenmaal per jaar deel aan besprekingen over specifieke aangelegenheden met betrekking tot de tenuitvoerlegging van het voorliggende verdrag.

Er wordt ook voorzien in een interparlementaire samenwerking tussen de nationale parlementen en het Europees Parlement om vraagstukken in verband met stabiliteit, coördinatie en convergentie binnen de EMU te bespreken. Daarvoor wordt geen nieuw parlementair forum in het leven geroepen, maar wordt vertrokken van bestaande bepalingen.

3. Het belang en de impact voor Vlaanderen

De gouden evenwichtsregel impliceert dat de begrotingen van de lidstaten structureel in evenwicht moeten zijn. Die regel is van toepassing op EU-lidstaten en slechts in afgeleide orde op de subentiteiten binnen de lidstaten. Hoe de Belgische doelstellingen worden vertaald naar de verschillende deeloverheden, is derhalve een interne Belgische aangelegenheid waarover duidelijke afspraken moeten worden gemaakt. Het is belangrijk erop toe te zien dat de intra-Belgische afspraken op een evenwichtige en wederkerige wijze worden ingevuld, met de federale overheid en de deelstaten als gelijke partners.

Om de Vlaamse begrotingscyclus in overeenstemming te brengen met de nieuwe Europese vereisten, dient een begroting niet alleen in nominale, maar ook in structurele termen te worden uitgedrukt. Dat impliceert dat de huidige begrotingsnorm zal moeten worden bijgesteld en allicht in een basisnorm moet worden verankerd.

Vlaanderen zou dit kunnen doen via een normdecreet. Het is evenwel aangewezen de besprekingen met de federale overheid en de Europese Commissie af te wachten. Een dergelijke Vlaamse uitgavennorm zal ook pas kunnen worden afgerond wanneer er volledige duidelijkheid is over de impact van het Vlinderakkoord en de daarin voorziene wijziging van de financieringswet op de structurele evolutie van de ontvangsten van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

Naar analogie met de verklaring nr. 51 bij het Verdrag van Lissabon werd op intrafederaal vlak overeengekomen om een eenzijdige verklaring neer te leggen. In die verklaring wordt geëxpliciteerd dat de deelstaatarlementen deel uitmaken van het nationaal parlementair systeem.

De minister-president besluit dat hij hoopt met deze beknopte toelichting de commissieleden voldoende te hebben geïnformeerd, zodat zij het voorliggende ontwerp van decreet zullen goedkeuren.

II. BESPREKING

1. Tussenkomst van de heer Sas van Rouveroj

De heer *Sas van Rouveroj* stelt dat het ontwerp van decreet handelt over de goedkeuring van het verstrengde Europese SGP. Door dit Verdrag, dat parallel loopt met de eerder besliste six- en later overeengekomen twopackrichtlijnen, worden de begrotingseisen vanuit Europa versterkt. De belangrijkste bepalingen gaan over de verplichting tot het opstellen van een plan om tot een structureel begrotingsevenwicht en een vermindering van het schuldniveau op middellange termijn te komen, met daarbij een strikte monitoring via stabiliteitsprogramma's en de daaraan verbonden sancties. Dit verdrag is door België geratificeerd en moet, overeenkomstig de afspraak dienaangaande op een ICBB, ook goedgekeurd worden door gemeenschappen en gewesten.

Een eerste vraag die rijst is of Vlaanderen zelf gebonden aan het SGP door in te stemmen met dit verdrag. Dit is juridisch moeilijk te bepalen. Strikt genomen is het verdrag enkel van toepassing op de Belgische federale staat. Het is enkel het federale niveau dat belast is met de begrotingsvereisten, zoals het opstellen van doelstellingen, een stabiliteitsprogramma en vaak ook het ontvangen van Europese kritiek. De doelstellingen die België daarbij opstelt hebben wel betrekking op alle begrotingsaspecten van de Federale Staat, inclusief de deelstaten en de lokale besturen. Het is dan ook maar logisch dat deelstaten bij het opstellen van hun begroting handelen naar de Europese voorschriften. Met de instemming met dit verdrag geeft het Vlaams Parlement een duidelijk en goed signaal dat de Vlaamse begroting ook rekening moet houden met de Europese budgettaire regel. De Open Vld-fractie zal het ontwerp dan ook goedkeuren.

Open Vld is het eens met de meerderheid dat Vlaanderen als een gelijkwaardige partner behandeld moet worden bij het opstellen van begrotingsdoelstellingen en een grotere rol moet krijgen in de besprekingen van Ecofin. De heer Van Rouveroy citeert daarom een aantal belangrijke passages waarmee hij het eens is. Zo wordt gesteld: “Het is belangrijk erop toe te zien dat de noodzakelijke intra-Belgische afspraken als gevolg van voorliggend verdrag op een evenwichtige en wederkerige wijze worden ingevuld, met de federale overheid en de deelstaten als gelijke partners.”.

De spreker citeert tevens uit het gezamenlijke advies van de SERV en de SARiV: “De Raden herhalen hun oproep uit hun gezamenlijk advies over het Stabiliteitsmechanisme voor de euro om, gezien de impact van de beslissingen van de Europese Raad op de Vlaamse economische en financiële stabiliteit, intra-Belgisch de actieve betrokkenheid van de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement bij de voorbereiding van de bijeenkomsten van de Europese Raad te vergroten en hierover duidelijke afspraken te maken met de federale overheid. (...) Een aanpassing van het samenwerkingsakkoord in die zin moet toelaten dat Vlaanderen vroeger en op een meer structurele manier betrokken wordt bij de onderhandelingen in de Europese Raad.”.

Door een versterkte samenwerking moeten zowel het federale niveau als de deelstaten tot een begrotingstraject komen dat wordt gedragen door alle bestuurslagen. Momenteel spreekt het Belgische stabiliteitsprogramma over een globaal evenwicht tegen 2015, inclusief een verdeling van de geleverde inspanningen over alle niveaus. Vlaanderen heeft hiervan weliswaar akte genomen, maar het erkent bij monde van minister Muyters spijtig genoeg het traject op zich niet en voelt zich er dus ook niet door gebonden. Hierdoor ontstaat voor de meerderheidspartijen CD&V en sp-a een bijzondere spreidstand.

Er moet een betere begrotingssamenwerking komen. Dat neemt niet weg dat Vlaanderen zich bij de huidige begrotingsopmaak al moet houden aan de door het SGP voorziene normen, zeker als het wil instemmen met dit verdrag. De Open Vld heeft eerder al aangegeven dat de begroting 2013 niet aan deze vereisten voldoet, daar het SGP niet alleen een nominaal, maar ook een structureel evenwicht vooropstelt. De toelichting bij het ontwerp van decreet erkent dit: “Om de Vlaamse begrotingscyclus in overeenstemming te brengen met de nieuwe Europese vereisten, dient een begroting bovendien niet alleen in nominale termen te worden uitgedrukt, maar ook in structurele termen. Dat impliceert dat de huidige begrotingsnorm zal moeten worden bijgesteld en wellicht in een basisnorm verankerd.”.

Deze vaststellingen zijn al vaak besproken, maar hebben nog niet tot daden geleid. Dit alles hangt samen met de discussie rond een structurele begrotingsnorm, zoals al vaak door de SERV gevraagd. Samengevat is de begroting nu telkens in evenwicht door allerlei budgettaire trucs en ontbreekt er een structureel evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. Dit staat trouwens ook in de toelichting bij het ontwerp van decreet: “De SERV stelt een vorm van uitgavennorm voor die in overeenstemming is met de nieuwe Europese benadering. Omwille van de specificiteit van de Vlaamse ontvangstendynamiek zou de gemiddelde groei van de primaire uitgaven moeten worden gealigneerd op de gemiddelde groei van de Vlaamse ontvangsten op middellange termijn. De Vlaamse structurele norm zou op die manier nauw aansluiten bij de Europese benadering.”.

De spreker onderstreept dat dit nu overduidelijk niet het geval is. De begroting 2013 voorziet andermaal in een meeruitgave van 300 miljoen euro bovenop de ontvangsten. Er is dus nog altijd een endogeen structureel tekort. Minister Muyters blokt dit telkens af met de mededeling dat er een onzekerheid is over de zesde staatshervorming. Ook in dit ontwerp wordt dit bijna als een soort preventieve argumentatie gehanteerd: “Een dergelijke Vlaamse uitgavennorm zal ook pas kunnen worden gefinaliseerd wanneer er volledige duidelijkheid is over de impact van het Vlinderakkoord en de daarin voorziene wijziging

van de bijzondere financieringswet op de structurele evolutie van de ontvangsten van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.”. Het ontbreken van een akkoord over de saneringsbijdrage is op zich juist, maar betekent niet dat Vlaanderen zijn begroting moet laten varen op nominale evenwichten.

Ook de meerjarenplanning van Vlaams minister Muyters voldoet absoluut niet aan de vereisten van het SGP. Volgens de Europese regels moet een dergelijk meerjarenproject van Europa de weg tonen naar het bereiken van een structureel evenwicht op middellange termijn. Daarbij moet, volgens de voorschriften uiteengezet in het document van de Raad ‘Content and format of Stability and convergence programmes’, rekening gehouden worden met alle mogelijke uitgaven, risico’s en verschillende scenario’s van de economische parameters, upside en downside-risico’s. De heer Dirk Van Mechelen heeft bij de begrotingsbesprekingen overigens de risicoberekening voor één wijzigende parameter gevraagd. Minister Muyters doet in zijn meerjarenbegroting enkel aan een heel summiere en onvolmaakte doortrekking van het huidige beleid, zonder enige aanwijzing hoe dit zal leiden tot een structureel evenwicht en zonder rekening te houden met verschillende nieuwe uitgaven, zelfs al besliste uitgaven. Er is geen structureel evenwicht, er zijn bedreigingen die niet in aanmerking worden genomen en er zijn geen scenario’s met economische parameters.

De heer Sas van Rouveroj besluit dat Open Vld het ontwerp zal goedkeuren en de meerderheid steunt als het gaat over de gelijkwaardigheid van deze deelstaat bij de onderhandelingen. Momenteel wordt er echter veel gepraat, maar niet gehandeld.

2. Tussenkoms van de heer Ward Kennes

De voorbije jaren is volgens de heer *Ward Kennes* gebleken dat het, vooral politieke, project van de euro is ingehaald door een aantal economische wetmatigheden. Het inzicht is gegroeid dat er in Europa heel wat hervormingen nodig zijn, zoals een begrotings- en economische unie. Het is vooral hierover dat het voorliggende verdrag handelt. Het gaat om het verankeren van de begrotingsdiscipline, het beter coördineren van het economische beleid en meer slagkracht geven aan het bestuur van de eurozone.

Zoals al bleek bij de uiteenzetting van de heer van Rouveroj, zijn de verschillende fracties vragende partij voor het akkoord dat nodig is over de verdeling van de saneringsinspanningen over de verschillende entiteiten.

Een vraag die ook op Europees vlak aan de orde zal zijn, is in welke mate het Belgische systeem zich leent tot de uitvoering van het verdrag. Er werden fundamentele keuzes gemaakt om het recht van de deelstaten op gelijk niveau te stellen met het recht van de federale staat. Het adagium ‘Bundesrecht bricht Landesrecht’ is hier niet van toepassing. In het federale Spanje zijn er veel spanningen geweest over de mate waarin de lidstaat van de EU verantwoordelijkheid draagt over het toezicht op de evenwichten in de deelstaten. Wie moet er wat doen en wat zijn de mechanismen om dit af te dwingen?

CD&V vraagt dat er als gelijkwaardige partners evenwichtige en wederkerige afspraken met de federale en gefedereerde entiteiten zouden worden gemaakt. De eenzijdige verklaring bij het verdrag is bedoeld om de eigenheden van het parlementaire systeem in het verdrag te verankeren.

Het debat over de begrotingsnorm zal ongetwijfeld worden voortgezet in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

In het belangrijke gezamenlijke advies van de SERV en de SARiV wordt er de nadruk op gelegd dat de deelstaten sterker betrokken moeten kunnen worden bij het economische bestuur van de Europese Unie en dan is inderdaad de rol van de deelstaten in de Ecofin

aan de orde. Het verdrag heeft ook een impact op de lokale overheden op het gebied van rapportering. De vraag rijst in welke mate de evenwichten door die lokale overheden mee bewaakt moeten worden.

Bij de bespreking van de beleidsbrief Algemeen Regeringsbeleid heeft de minister-president er terecht op gewezen dat Vlaanderen een begroting in evenwicht indient. Vlaanderen zit op koers om de doelstellingen van het Europese verdrag mee te realiseren.

3. Tussenkost van mevrouw Mia De Vits

Mevrouw *Mia De Vits* steunt de inspanningen voor een betere coördinatie en beheer van de EMU om de recessie en de staatsschuld aan te pakken. Daarvoor zijn duurzame overheidsfinanciën nodig. Ze betreurt evenwel dat Europa op één pijler steunt, de economische en monetaire coördinatie. Dit gaat momenteel echter niet gepaard met maatregelen voor groei en territoriale cohesie. Werkgelegenheid stimuleren is een absolute prioriteit want de werkloosheidscijfers nemen dramatische vormen aan in heel Europa. Zonder een groeistrategie komt men in een vicieuze cirkel terecht. Deze noodzakelijke groeistrategie ontbreekt echter in dit verdrag.

De spreekster betreurt ook dat de gebruikte methode die van de intergouvernementele onderhandelingen was. Er was een minimale betrokkenheid van het Europese Parlement. Dit moet in de toekomst worden verbeterd. Daarover werd ook in het Comité van de Regio's overlegd. Ze wil de vraag herhalen die daar ook voorlag, naar aanleiding van de vaststelling dat vijf jaar na de inwerkingtreding, het verdrag opgenomen moet worden in de EU-verdragen. Die vraag die rees, was dat er een conventie zou worden bijeengeroepen om dit nieuwe verdrag te incorporeren in het juridisch kader van de EU en dat de assemblee van lokale en regionale overheden daarbij zou worden betrokken. Het is belangrijk deze vraag ook hier te ondersteunen.

De verplichting om de gulden regel toe te passen, zal ernstige gevolgen hebben voor de begrotingen van alle eenheden, deelstaten en lokale overheden inbegrepen. Dit zal inderdaad een samenwerking als gelijkwaardige partners binnen het Belgische systeem vragen. Als 94,5 percent van de begrotingsmiddelen van de EU wordt besteed aan investeringen op nationaal, regionaal en lokaal bestuursniveau, dan is het duidelijk dat de economische en begrotingsintegratie aan verdieping toe is. Dat zal echter ook meer synergie vragen tussen lokale, regionale, nationale en EU-begrotingen.

4. Tussenkost van mevrouw Elisabeth Meuleman

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* deelt mee dat de Groenfractie het ontwerp van decreet niet zal goedkeuren. Dit verdrag is een vrij onevenwichtig instrument met een eenzijdige focus op het begrotingsevenwicht. Het hele overheidsbeleid wordt op basis daarvan opgesteld, terwijl even noodzakelijke doelstellingen zoals de sociale en ecologische doelstellingen, niet aan bod komen. Ook dit zouden normen moeten zijn die structureel worden ingebouwd in dergelijk verdrag. Begrotingsorthodoxie mag niet de alfa en omega van het beleid worden. Het moet soms mogelijk zijn om tekorten te hebben om te investeren in relance, of om ervoor te zorgen dat de sociale zekerheid niet in gevaar komt. Het verdrag is ook niet op een zeer democratische wijze tot stand gekomen. Het is een creatie van enkele lidstaten en eigenlijk wat buiten het Europese Parlement tot stand gekomen.

5. Tussenkost van de heer Matthias Diependaele

De heer *Matthias Diependaele* zegt dat de N-VA het ontwerp van decreet zal goedkeuren. Vlaanderen moet meer wegen op Europa en dat betekent dat daar ook in dit parlement meer aandacht aan zou moeten worden besteed. Dit is maar één verdrag in een reeks. Het is hallucinant de EU te verwijten niet in te zetten op groei. Als er één overheid is die de

laatste tien à vijftien jaar veel heeft ingezet op groei, dan is het wel de EU. De Europese Unie schoof de laatste twee jaar de noodfondsen naar voor, daarnaast is er het budgettaire en economische toezicht en tot slot zijn er de groeimaatregelen.

De heer Diependaele kan zich vinden in een deel van de opmerkingen over de democratische legitimiteit. Het is inderdaad zo dat men het Europese Parlement meer had kunnen consulteren. Als het uit de Europese Raad komt, is het eigenlijk de taak van de nationale parlementen om daarover het debat te voeren. Het is dan ook soms jammer dat dit parlement hier niet meer tijd aan besteedt.

De NV-A is er altijd van overtuigd geweest dat een responsabilering zowel binnen de EU nodig is, als binnen België. Er wordt dan ook met veel aandacht en met wat bezorgdheid naar de intra-Belgische afspraken gekeken die nog gemaakt moeten worden. Men moet daar inderdaad een gelijkwaardige partner zijn. De logica zou zijn dat de maatregelen, die nu worden opgelegd aan het geheel van de begroting, worden getransponeerd naar de Vlaamse begroting. Europa geeft aan de voorkeur te geven aan een grondwetswijziging. In Duitsland is dit al gebeurd. De NV-A kan echter ook achter de optie van een decretale bepaling staan.

Dit verdrag vraagt wel een grotere impact van de Vlaamse overheid op de instellingen die nu de macro-economische voorspellingen doen, zoals het Planbureau en de NBB. Dit werd in het verleden al aangekaart. Dit verdrag is nog een extra argument om werk van Vlaamse inspraak te maken.

Voor de indiening opteert de spreker voor een indiening samen met het Europese Parlement. Hij zou het betreuren dat Europa de begroting sneller krijgt dan het Vlaams Parlement. Interparlementaire samenwerking is een middel om ook de stem van dit parlement te laten horen.

Volgens de heer Diependaele voldoet Vlaanderen al aan de voorwaarden die door het verdrag worden opgelegd aan lokale overheden. De verplichting voor de gemeenten om een begrotingsevenwicht te hebben, bestaat immers al.

6. Tussenkoms van de heer Frank Creyelman

Voor de heer *Frank Creyelman* is het begrotingspact een nieuwe stap in de versterking van de begrotingsdiscipline in de EU. De belangrijkste bepaling is de zogenaamde ‘golden rule’, waarbij de lidstaten zich engageren een begrotingsevenwicht na te streven.

Voor een land als België met een enorme schuld en niet gedekte aanstormende vergrijzingskosten is een gezonde budgettaire toestand noodzakelijk. Het principe van een wettelijke schuldenrem is dan ook een goed principe. Al te vaak worden echter omwille van politieke motieven op korte termijn de budgettaire teugels gevierd en worden noodzakelijke saneringen doorgeschoven naar een volgende regering of begrotingsopmaak. Gelet op de zware uitdagingen kan dit niet blijven duren. Een wettelijke stok achter de deur kan zorgen voor begrotingsdiscipline.

De vraag is echter of dit moet gebeuren op initiatief van Europa. Het begrotingspact is het zoveelste opgedrongen verdrag op rij als antwoord op de schuldencrisis. Aangezien de economische en budgettaire convergentie zich niet spontaan realiseert, past Europa de regelgeving almaar aan. Er is een amalgaam van maatregelen die vaak overlappend en/of herhalend, maar vooral steeds strenger zijn.

De regelgeving leidt rechtstreeks naar een gecentraliseerd Europees budgettair beleid, waarbij de begrotingen van de lidstaten de facto onder Europese curatele staan. Lang-

zaam maar zeker verliezen de nationale lidstaten de soevereine bevoegdheden over hun nationale begrotingen. Natuurlijk is enige vorm van samenwerking tussen de lidstaten wenselijk. Momenteel kan de EU zowel preventief als repressief optreden in de opmaak van de nationale begrotingen en quasi automatisch sancties en boetes opleggen indien de Europese regelgeving niet strikt wordt nageleefd. Deze sluipende Europese centralisering van bevoegdheden, onder het mom van anticrisisbeleid en economisch bestuur, staat haaks op het beginsel dat soevereine landen en volkeren zelf over hun lot moeten kunnen beschikken en zich niet voortdurend hoeven te onderwerpen aan de steeds dwingender dictaten van Europa.

De Europese wetgeving heeft natuurlijk ook gevolgen voor de deelstaten. Het voorliggend ontwerp van decreet voorziet in de Vlaamse goedkeuring van het begrotingspact. Naast het verlies van nationale bevoegdheden heeft het ontwerp van decreet ook een specifieke impact op Vlaanderen. De spreker verwijst hiervoor naar de memorie van toelichting, bladzijden 5 en 6.

De schuldenrem impliceert dat de globale begroting structureel in evenwicht is. Dit betekent dat de nog te maken budgettaire afspraken tussen de federale overheid en de deelstaten nu ook onrechtstreeks door Europa zullen worden geïmplementeerd. Hierbij blijft het van belang erop te waken dat de te leveren saneringsinspanningen niet op Vlaanderen worden afgewenteld. In 2013 mag het Belgische tekort nog maximaal 2,15 percent bedragen, om in 2015 een evenwicht te bereiken. De gezamenlijke inspanning voor 2014 en 2015 zal, in het beste geval, al vlug oplopen tot meer dan 8 miljard euro. Indien de economische groei blijft tegenvallen, wordt die inspanning nog groter. De lage rente kan wel enig soelaas bieden, maar zal de trage groei niet compenseren.

Het begrotingspact wordt in andere federale Europese lidstaten aangegrepen om de greep van de centrale overheid op de deelstaten te versterken. Catalonië, maar ook Oostenrijkse deelstaten, wijzen erop dat de interne toepassing van het verdrag die richting uitgaat en hun autonomie beperkt. De Europese reglementering wordt dus door de centrale overheden gebruikt als excuus om de evolutie van gestage decentralisering om te keren. Het is duidelijk dat Vlaanderen dit niet kan toestaan en integendeel moet blijven streven naar meer autonomie.

De structurele evenwichtsregel houdt in dat de Vlaamse begroting, momenteel uitgedrukt in nominale termen, moet worden bijgesteld. Een technische aanpassing moet de begroting compatibel maken met de Europese regelgeving. Ook hier moet erop worden gewaakt dat dit niet leidt tot een verlies van bevoegdheden of autonomie.

De heer Creyelman besluit dat met dit begrotingspact de Federale Regering er een nieuw wapen bij heeft om Vlaanderen tot toegevingen te dwingen. De Europese dwang zal dienen als excuus om Vlaanderen met nieuwe lasten op te zadelen in het kader van het globaal evenwicht en/of de Vlaamse autonomie af te remmen of zelfs te beperken. Budgettaire discipline is inderdaad noodzakelijk met het oog op het behoud van welvaart en welzijn, maar dit mag geen aanleiding zijn voor een hercentralisering van bevoegdheden of een verzwakking van de positie van Vlaanderen binnen België.

De Vlaams Belangfractie zal het ontwerp van decreet dan ook niet goedkeuren.

7. Antwoorden van de minister-president

Minister-president *Kris Peeters* betreurt dat van de oppositiepartijen enkel de Open Vld dit ontwerp van decreet steunt. Er werd terecht op gewezen dat Europa oog moet en zal hebben voor een groeistrategie. Hij heeft er geen enkel probleem mee dat de Europese politieke discussie in het parlement meer aan bod zou komen, integendeel. Multi-level governance is de bestuursvorm die nu bestaat en alle bestuursniveaus moeten hun inbreng

kunnen hebben. Deze bestuursvorm moet verder worden uitgewerkt en de gevolgen ervan kunnen in het parlement verder worden besproken.

De minister-president gaat er van uit dat alle partijen vinden dat de gelijkwaardige positie moet worden bewaakt en ook bij de uitvoering moet worden gerealiseerd.

Ook al is er nog geen akkoord, toch volgt Vlaanderen het aangegeven pad. Wat de kritiek van de oppositie op de Vlaamse begroting betreft: als alle deelstaten even ver zouden staan als Vlaanderen, dan zou de situatie van de nv België veel rooskleuriger zijn.

De minister-president wijst er voorts op dat de heer Watteeuw als fractieleider van Groen altijd pleitte voor het boeken van overschotten, terwijl mevrouw Meuleman nu stelt dat er ook tekorten mogen worden gerealiseerd. Dat is een nieuw element.

Hij dankt tot besluit alle partijen voor hun medewerking en herhaalt dat hij het Europese beleid uitgebreider aan bod wil laten komen in het Vlaams Parlement.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

De artikelen 1 en 2 van het ontwerp van decreet worden aangenomen met 17 stemmen tegen 3.

2. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet tot instemming met het verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie tussen het Koninkrijk België, de Republiek Bulgarije, het Koninkrijk Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, de Republiek Estland, Ierland, de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, de Italiaanse Republiek, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, het Groothertogdom Luxemburg, Hongarije, Malta, het Koninkrijk der Nederlanden, de Republiek Oostenrijk, de Republiek Polen, de Portugese Republiek, Roemenië, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden, de notulen en de verklaringen, ondertekend in Brussel op 2 maart 2012, wordt eveneens aangenomen met 17 stemmen tegen 3.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

Mia DE VITS
Johan VERSTREKEN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

bbp	bruto binnenlands product
Ecofin	Raad van Ministers van Economische Zaken en Financiën (van de Europese Unie)
EMU	Economische en Monetaire Unie
EU	Europese Unie
ICBB	Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid
MTO	Medium Term Objective (middellangetermijndoelstelling)
NBB	Nationale Bank van België
SARiV	Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SGP	Stabiliteits- en Groeipact